

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dijous 27 de Janer de 1898

Núm. 3.460

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3/50
n provincia trimestre. 1/00
Extranger y Ultramar. 1/50
Anuncis, a preus convencionsis.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona **D. J. MIRO** accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 á 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarde.

ACADEMIA DE TALL

per a Senyoras y Senyoretas

baix la advocació de Nostra Senyora del Carme

DIRIGIDA PER LAS

SRTAS. ANDREU Germanas

Carrer de la Mar, 30-2.-Reus.

Las Directoras d' aquesta Academia tenen lo gust de participar á las familias que desde 12 de Janer del corrent any, queda de noa obert lo curs de TALL, CONFECIÓ y MONTURA de tota classe de prendas de vestir, tant en roba blanca com de color, ab l' esmero y pulcritud que tenen acreditats.

Ensenyansa perfecta y rápida y al alcans de las inteligencias mes limitadas, gracias á lo senzillés de nostre sistema.

Tos Desapareix rápidamente usant lo **Tos**

XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA. **Tos**

Oberta tota la nit.

Lo Cirurjiá Dentista

DOCTOR JORDAN

participa á sos numerosos clients y al públich en general haver trasladat son "Gabinet Odontològich" á la mateixa Plassa de Prim, 2, principal, al costat del Gran Café de Paris casa Suqué.

Consulta gratis pera 'ls pobres que acreditin serho.

SE TROBAN EN VENTA

- 1.ª Una casa situada en aquesta ciutat carrer Santa Anna número nou, composta de baixos ab tenda, entressuelo y tres pisos, per preu de 16.700 ptas.
 - 2.ª Altre casa lindant ab la anterior, situada en aquesta ciutat, en lo mateix carrer de Santa Anna, cantonada á la de Martí Napolità, (a) del Cañis, en lo qual te 'l número hù, de baixos, entressuelo y dos pisos, per preu de 18.400 ptas.
 - 3.ª Altra casa, situada en aquesta ciutat, carrer Martí Napolità, (a) del Cañis, número tres, que s' compon de planta baixa en ahont existeix una «almarsa» ó premsa d' oli, y dos pisos de moderna construcció, per preu de 14.600 ptas.
- Pera més detalls, D.ª Raimunda Cavallé, esposa de D. Joseph Metsenny ó son Procurador D. Pau Borràs.

SECCIÓ DOCTRINAL

L' autonomia á tiros

La política colonial á Espanya se troba en un periodo terrible, llynta y s' remou cega en un conflicte que ningú may se podis imaginar, pero que al estallar la guerra de Cuba ya s' vegé que havia de venir portat

pel estupit procedir dels que eternament regeixen aqueix pobre estat sense cap coneixement de bon govern.

L' estat que quatre anys endarrerá negava á Cuba tots los drets y llibertats, l' estat que fins avuy ha perseguit á fech y á sanch als que ab las armes á la mà protestan de la tiranía de la metròpoli, avuy, decreta l' autonomia per ells tant suspirada, y valentse dels seus doscents mil homes armats los hi diu: O accepteu l' autonomia ó s' persegueixo com á feras.— Es manifest donchs que l' govern d' Espanya negá l' autonomia á Cuba quan los cubans l' exigian y 'ls hi vol fer acceptar avuy que ja no la volen. Lo mal procedir donchs de nostre govern está de manifest; ha demostrat als ulls del món que no sab per allá ehont nayege, que ha resultat impotent per alcansar ab sos actes un petit benefici per l' estat y en cambi ab la mejor facilitat del món ha malversat tota la riquesa de la península y ha destruhit tot lo floret de nostre joventut. Un govern aixís está inspirat visiblement per l' esperit del mal, y devant de Deu y de l' humanitat, es culpable de tanta desgracia com ha causat ab sos desaccorts.

Cuba; la segona encara es pitjor.

Lo partit conservador fou causant de tanta desgracia potser ab la mes bona fé del món, potser ab la hipocresia mes refinada, pero al menos tenia una excusa, un motiu que oposar com á pantalla als seus actes. Ell creye ó al menos feya creure que creya que aixó de la sacrosanta unitat de la patria uniformada, (per mes que á Cuba no tenian los drets que á Espanya) era una cosa tant gran y tant divina que s' havia de derramar en sa defensa tota la sanch y tota la riquesa d' Espanya, y baix aqueix criteri obrá sense vacilació; pero avuy aqueix motiu ya no existeix.

Lo senyor Govín, ministre del consell cubá, acaba de donar un manifest al pabis proclamant tots los drets á que dona lloch l' autonomia pels cubans. Aqueixos drets son tan grans y tan justos, que la farsalla de Madrid gruny y s' revolca en lo desespero al veure que per ells s' ha tancat lo mercat cubá, lo mercat polítich, lo mes productiu y l' mes explotat en la gran Antilla. L' administració y la política cubana está de fet en mans dels cubans, encare que la soberania resideixi á Espanya. Los polítichs desde Madrid podran influhir mes ó menos en la concessió de destins, pero ya no serán los senyors feudals de las Aduanas de Cuba, y l' dia que l' ministeri cubá estiga constituhit per personas honradas y de fermas conviccions podran encararse ab la metròpoli y dirli: Alto aqui, aqui no s' roba y la metròpoli haurá de cedir pera evitar un altre guerra en la qual poch hi anirà á defensar.

L' acabament de la guerra de Cuba, donchs, pertoca mes al govern cubá conseguirla que al govern espanyol. Espanya ya ha fet prou sacrifici, ha enterrat allá á cent mil joves y mils milions ab la creencia de que defensava una cosa gran y justa. Avuy ha cedit, ha posat los destins de Cuba en mans dels cubans y aquets per la forsa ó per la convicció deuen procurar que l' autonomia doni 'ls fruyts de la pau. Si resultan impotents com sembla, pera conseguirla, Espanya 'ls deu ajudar en la empresa, pero que no siga ella sola la que fassi emprestits y embarqui minyons pera assegurarlos la prosperitat de la seva terra mentre aquí eus morim de miseria també y Cuba no ns envia cap recurs. Cada qual á casa seva. Ja ha passat l' hora d' embarcar més minyons, perquè allá no hi faran res si es que l' possible no vulga l' autonomia, y aquí hi fan molta, pero

Vinyas Americanas

DE **Marcial Ombrás** (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Prens reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.

molta falta. Si ellà 'ls camps estant devastats per la guerra, aquí ho estant per la falta de brassos y per las secadas. Guardemnos los milions y 'ls joves pera remontar casa nostre; si a Cuba ab les libertats autonómicas no poden referse, que no esperin més esforços de nosaltres, que ya no podem més.

JOSEPH ALADERN.

ARTS Y LLETRAS

Natura

Poesias per J. Massó i Torrents.

(Acabament)

«Natura» comprén el cicle sintetic de tres parts titulades «La Montanya», «La Vida» i «Vària».

La primera d'elles es la que m'és a mi més simpática i agradable, per la seva emoció i la seva flaire; transparenta un intim i profon sentiment de la naturalesa. La poesia «El prat», d'un encisament especial, us causa una impresió sorpresa, que apunta gaire bé a un misticisme candorós:

Ab respecte i timidesa

vaig marxant per tot arreu,
pero am l'anima sospesa...

Una tija que s'colltorça
sembla una vida finita:

ja camino com per força
ja no goso seguir avant.

En «La fageda», experimentem d'ella una real i plena sensació:

Que n'és de dolça la cançó que canta
la frondosa fageda!

Y el vent, com l'ageganta...

Y a les nits, l'impresió d'ella li fa pregar:

tu, nit, dona a la meua poesia

un ombra de misteri,

Pero allà hont hi trobén, en aquesta poesia, efectes comparables an els de «Les Romances sans paroles» den Verlaine, és en la següent estrofa:

Y és cada feig com una inmensa toia
en la qual s'agermanan i harmonisen

bellugadixa am que les fulles frisen,

En «La clapiça», quina descripció més suggestiva d'ella, i encertada, quan diu:

Ecçà i enllà les innombrables llosets
tanca caduns d'un gegant la tomba;

ni volen flors al seu voltant que visquin
ni 'l plor de l'aigua:

En aquesta poesia és, de tot el llibre, en l'única que s'hi troba una emoció fonda en lo epic:

S'ovira, lluny, d'un bou la calavera.

(Segon) (14)

Aplech de treballs regionalistas

DISCURS

Uegit per lo president de la Lliga de Catalunya, don Pere Aladern en la sessió inaugural d'aquest any.

terialment una xarxa de carreteras pels plans; però carreteras de desemboscar y d'anar a buscar las menas de las grans montanyas Pirinencas, d'aquestas n'hi ha pocas, poquíssimas y van per allà hont volen, no a servir grans interessos generals, sino a amorrarse a la pagesia d'un que era diputat quan la projectaren, ó fregant de llarch a llarch lo bosch d'un altre que, si no ho era llavors, tenia seguratat de serho aixís que Madrid resolguessen servir los interessos sagrats del ordre ó salvar la llibertat a punt d'anàrsen a fons perque a n'en Castelar aixís li semblava. Los militars de carrera no la tenen la feyna de aparedar la Catedral de Lleyda pera ferla servir de magatzém. Los que jo somio no coneixerian que n'fossen encare que us ho diguessin. Tots tindrian la vista cansada y gasterian ulleras; tots tindrian las camas ben muscladas. Y, sense fressejar, posarian la defensa de terra y mar de Catalunya que no li coneixerian per las traydorias los estratègichs de café ni potser molts generals y almiralls d'are. D'heroes no n'hi hauria cap que anés pels diaris: en cambi, alguns passarian a la Historia. No tindran a sss ordres minyons d'edat fixa y determinada y no s'passarian la vida ensenyant, sempre, desde Cap d'any a Sant Silvestre, cosas inútils y renyant y fent mala cara. Res d'aixó: la feyna no es de cuartel per un militar de debó: es feyna de llibres, es

Miro de cap a cap l'esquerpà plom,
penso en tui et saludo
hardit contrabandista
que, franquejant la pedregosa serra,
eix cementir desolador traveses
am tot una remadal
Que afrontant tempestats canigonenques
ferma la cara a les tallants nevades

et rius dels grans estats i les fronteres
i de les lleis que n'les ciutats llunyanes
han fet els homes!

En «Els abets», poesia de profon panteisme, hi ha certa simbolica imponencia:

Molt tristos son els abets
am la caiguda brancada,
molt orgullosos i drets
am la punta al cel clavada.
En la congesta de neu
sinistres marquen la serra:

Semblen gegants esglaiats
devallant de la carena
amb als brassos desmaiats.

En «L'estany», revela una visió tota encantada, produint alhora impresió justa, natural:

Les grans arbredes que 'l festonen
a totes hores un perfum li donen
reïnós i suau...

Movent apenes l'aigua transparenta
l'estany s'hi adorm am musica presentada
tot blau.

Les prades altes ben ufanes
li aboquen jonquilles i gencianes
agrahínt-li la fresca que 'ls hi cau...

aixó es d'una hermosa i suprema frescura; la forma s'agermana am l'idea d'una manera perfectíssima.

Peró la poesia més sobirana del llibre per l'unitat am que 'l pensament s'encarna en la seva expressió ideal condensada, es «La cabana»; la composició més euritmica, entre totes, per excelencia.

Quina impresió mes naturalment simbolica, mes fastuosament naturista, us causa «La neu»:

Que trista que és l'estelada
brillant en nit endolada

En l'«Isart» quina penetració tan psicológica de la vellesa d'ell, a l'últim!

En «El Cim», la estructura sola ja sensaciona; escoltén an en Massó envait de poesia, al ser-hi, al cim:

¡Quin misteri més clar m'omple la tēsta
desde que 'l cel cap a volà m'atrau

vers la blavor serenel

«La Vida» es un poema de trascendencia humanofilosófica. Significa dos que, per la Vida, s'ammariden, i que, al impuls de l'Amor i de l'Esforç, i de l'Acció,

feyna de probas; es feyna de viatjes; es feyna d'observar, de franquejarse y fer coneixensas ab tota la gent de Catalunya y de tenir apamats los boscos, las afraus, los congostos, las dresseras, tot lo que no sap cap militar dels de are a no ser que estudihi en los mapas del Estat major francés y ab ells hagi fet llarga coneixensa. Del Montsant al Cadí; del coll del Pertús al de la Bona-Ayguia s'hi passejarian cada any un perell ó tres de vegadas, estrenyent antigas relacions y ab pron assignació pera no deixar estela per las fondas. Haventhi 'ls necessaris, no 'ls sobrers, no caldria escatimar las pagas.

La industria tampoch hi va pel bon camí: se resent de las malas amistats y de falta d'instint d'imitació que la tindrà lligada de peus y mans a la estabilitat falsa que per cada duro que li dona a guanyar li pren dinou rals en tributs y en gastos originats del desgavell que avuy regna. Cobra qui pot y no qui vol; pagan quan los ve be y sempre fora de temps, y 'ls daltabaxos sovintejan massa pera poder atendre a tots los plets que originaria l'empenyo en salvar la sevritel comercial de las casas venedoras. Y com si no n'hi hagués pron ab aixó, mo ts, moltíssims son los industrials que pagan l'escot als conductiers de la classe treballadora pera no tenir de pagar lo degut tribut a la dinamita. Pochs son los que implantan una nova industria; molts los que copian la agena. D'aquí aquesta competència desastrosa, no per qui treballarà més be, sino per qui pruduhrá més barato, arribar a unas telas de cotó que semblan un cedás embussat pel midó y que s'donan a uns preus que fan vergonya y que obligan a al treballador y a buscarse mercats per terras hont si no s'hi fan bugadas de lleixiu de cen-

es realien en ella i, després, mitjansent el fruit, s'hi eternisen:

Fins aquí dalt, cor meu
diu ell a l'aimado, que ja es la seva esposa
La lluita és l'anima del mon,
expressa després el preoniser l'esforç. i desitjant-li
ahora que

no l'avassalli 'l dupte
Fins a l'últim, arriba la satisfacció junt amb el presentiment de l'eternitat en una mena d'esbadiament simbólic:

El fruit de l'arbre aquell que varem plantà un dia
alegre 'ns ha vingut i ben hermós, aimo.

La «Posta de Sol» és una poesia descriptiva que d'encà que la vaig llegir, ja fa alguns anys, en «L'Averç» van quedar-me a la memoria aquestos versos:

A poc a poc el Sol sen va a la posta.
Enllà les serres amagant-se 'l dia,
tranquilla l'hora de la nit s'acosta,
l'aire omplint d'atraient malinconia.

Resumint, la «Natura» den Massó ens presenta poesias sinceres d'un poeta de personalitat propia.

JOAN PEREZ JORBA.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 26 de Janer de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	768	87		2.9	Ras	
3 t.	761	89				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 27	4	9	S.	Cumul	0.3
3 t.	Sombra 16		4			0.4

Per una sola vegada ignorém lo que s'proposa «La Crónica Reusense» apreciat colega local, al replicarnos ahir en la forma que ho fá, sobre'l suelto que diu munge li dedicavam.

Los acorts que sobre la autonomia prengué nostre Ajuntament los tenim ben presents y per lo tant nos viatjém per las serras d'Ubeda.

Qui hi viatje es la «Crónica Reusense»: basta llegir los dos sueltos y per la contradicció en que incurreix lo sueltista tothom se n'convencerá.

Si s'va pendre l'acort de no transmetre 'l oficialment al Govern, com lo colega assegura y es veritat, á que vé sa pregunta del per qué s'prengué del primer dia?

Pregunta que podriam contestar molt satisfactoriament si fos precis.

dre se n'hi fan moltsas de sang. De lo que s'produheix avuy no n'figurarà res en los musseos de temps a venir. No s'donarà may d'una pessa d'estampat á deu colors lo que s'dona d'un picaportas vell fet á tall de llima.

No es tampoch aixó la lluyta per la vida. Aixó es la lluyta per la mort. De lo que fan a la fábrica d'armas de Toledo a lo que fan los nostres fabricants, hi ha una distancia inmensa. Entre 'ls dos punts estréms hi ha 'l punt verdader que permet lo guany y dignifica la industria. Allí acceptan les encárrechs ab tals condicions que sembla que 'l comprador sia un dimoni. Aquí sollicitém las notas ni que sollicitessem la gloria del cel. Y per torna del cobrar a un any de fetxa, quan lo comprador se deixa caure per Tarrassa ó per Barcelona, lo portém al Casinó a «deixarnos guanyar» uns quantos duros en lo joch, ó l'acompanyém als toros y al Eden, y si del Eden no n'té prou, també a altres bandes.

No es ser industrial aixó. Aixó es senzillament forjarse las cadenas. Es lligar la fabricació y, lo que es pitjor, Catalunya, a las capritzadas d'un comer malpagador, a las exigencias dels governants que coneixen nostra fam de vendre. Fentho aixís, cada xemeneya será una columna de Pilat pera flagellar los nostras lleys, las nostras costums, la nostra llengua, tot lo que 'ns resta de la antiga vida nacional catalana.

No es tant rebaixada com la voldria jo a la industria catalana. Ni aixís ni servidors los grans fabricants dels ministres que 'ls enganyan ab una bola de goma. Si marcadera te de ser, per mi que desaparegui. Je que deliro per veurela próspera y dignificada com se

Y en quant á la seva negació de que no 's va llegir la felicitació de la «Unió Catalànista», permeti que li recordem que l' nostre caràcter de català no 'ns permet dir mentida.

La comunicació de l' «Unió Catalànista» se va llegir en la penúltima sessió; de lo contrari no ho hauríam dit.

Insistim, donchs, en que al autor dels sueltos se 'l ha informat malament y d' ell esperem, mes que 'l silenci com assentiment á nostras asseveracions.

No havent pogut assistir á la sessió que ahir celebrá l' Excm. Ajuntament, nostre company encarregat de fer l' extracte, en le present número ens veyem privats de publicarlo, lo que farém en lo número pròxim.

Llegim en la premsa tortosina que la companyia d' opereta italiana Giovanini donarà cinch funcions en lo teatre Principal de la ciutat del Ebre.

Sembla també que tan aplaudida companyia donarà alguna funció en lo Teatre Principal de Tarragona.

Aquestas noticias han despertat interés en nostre públich y son bastants los qui 's fan la pregunta de si tindrem lo gust de véurela en nostre teatre.

A la empresa toca lo complaire á nostre públich contestant á las preguntas.

Ha mort á Tarragona á la edat de 27 anys D. Joseph Torné Escoda, cosí germá de nostre Director senyor Colom.

Son enterro que tingué lloch ahir á las cinch de la tarde se vegé bastant lluhit, quedant de relleu las simtias que en sa no llarga estada á la vehina ciutat s' havia captat lo malhaurat jove per sas bellas qualitats de caràcter.

Los molts amichs que tenia en aquesta ciutat sens dupte que també sentirán la seva mort, ja que ell de tothom se feya estimar y mora dijé de fer un mal ters á ningú.

Enviém á la seva familia lo testimoni de nostre mes sentit pésam, que fem extensiu á nostre bon company, desitjantlosi molta conformitat.

Sembla que aquesta setmana, tot lo mes lluny la vinent, se farà públich lo Decret de disolució de las actuals Corts y que 's convocará lo diumenge dia 6 del vinent Mars á eleccions.

Ans d' ahir al matí tingué lloch l' embarch dels reclutas del reemplaç actual, destinats al exércit de Cuba en lo moll de Barcelona. Lo número de soldats que embarcaren en lo «Colón» era d' uns 1.000.

Fa enternir de debó al pensar que aquets mil joves que marxan sans y bons, potser ni cent tornarán á veure la pátria que deixan, ni may mes tindrán la ditxa d' abraçar als seus pares, á sas ayumadas y als seus amichs.

Derrera aquesta noticia ans s' hi posava un ¡Visca Espanya! avuy... detenintse.

Copiem d' un colega de Barcelons:

«En aigües de Calafell ha aparegut una ballena morta recentment, que mida 19 metres de la boca á la cua, creyentse que contaria moltíssims anys, á jutjar per las grans barbas que te en la boca. Ab' auxili de bons y caballerias se lográ deixarla varada en la platja, ahont se li extreuran las carns pera treure l' oli, y, una vegada netejat, lo mamífero será transportat á aquesta ciutat pera exhibirlo al públich.»

Copio l' següent telégrama d' un colega bastant sensat:

«Ahir nit (23) á última hora cambiaren las apreciaciones aprop del Manifest del govern insular de Cuba, ja que sembla conté afirmacions y está redactat en un esperit que á molts los ha semblat massa radical.

A altres no 'ls estranya aixó, porque 'ls madrilenys acostuman á ser molt exigents en tot lo que afecta á certa classe de patriotisme, que 's converteix en esperit centralisador, ja que pera molts d' ells no hi ha més Espanya que Madrid.

Aquells diuen que si visquessin en altres llocs d' Espanya, entendrían lo patriotisme d' altra manera y compendrían que á Madrid hi ha quins monopolisans lo patriotisme.»

Ni mes ni menos. Hi ha espanyols tan estúpits y mal intencionats, que 's creyen que ab autonomia com en sense, podrien continuar robant á Cuba sense mes arma que una credencial á la cartera.

Continúa la agitació en algunas poblacions italianas y las manifestacions de protesta contra 'ls impostos.

A Flerencia ha sigut apedregada la redacció del

periódich «Fiera Mosca» per una multitud que recorregué los carrers donant crits contra 'l Govern. La policia feu detencions.

Lástima que aquell poble famolench, com lo nostre, no puga aferrarse als cascos de la magnífica escudra que te com á gran potencia. Aquestos governs centralisadors, pera ser grans potencias cauhen en la impotencia de la miseria.

Nostre estimat company «Euskalduna» de Bilbao, fa la observació que en son darrer número rebrán sos lectors lo segon plech de l' obra «Historia de las naciones bascas», lo qual no ho arribat á nostras mans.

Tan aviat ho han vist á correus que no venia 'l periódich sol?

Agrahirém á l' «Euskalduna» que ab lo pròxim nos envihi dit plech.

Ha entrat á formar part de la redacció de «L' Almorogover» de Figueras la llorejada escriptora figuerenca N' Enriqueta Paler y Trullol.

Nostra enhorabona al colega.

«El Globo», diari ministerial de Madrid, á propòsit dels escàndols del Parlament francès, diu que Espanya es lo país més democrátich d' Europa.

Y 'l més infelís, havia d' anyadir, porque poble que 's governa ell mateix, com significa la frase, y aquest poble s' arruina y 's dessangra, casi no mereix dirseli humá. Es un poble salvatge.

Havém rebut un honich tome de poesias titulat «Lluernas» originals del celebrat poeta nostre particular amich en Manel Marinell-lo, mes conegut pel pseudònim de A. Llimoner.

En un de nostres pròxims números parlarem com se mereix d' aquest libre, un dels més notables de la literatura catalana. Entretant rebí nostra coral felicitació son autor per tal aconteixement.

En nostre colega *Barcelona Sport* hi trobém la següent noticia, quin fet seria de gran trascendencia si arribés á realisar-se.

Es lo que segueix:

«Nostre estimat amich lo conegut industrial don Miquel Escuder ha concebut y ha donat forma á un projecte de monument pera la plassa de Catalunya d' aquesta ciutat, tant colosal y atreuit com tot lo seu.

L' assumpto no pot ser mes senzill: nna estatua representant Barcelona. Pero lo verdaderament grandios son las proporcions d' aquesta figura, donchs, segons la projecte del popular fabricant de maquinaria, tindria la friolera de 137 metres d' elevació hi aniria colcada sobre un pedestal enporxat del 13, lo que 'ns donaria una altura de 150 metres, ó sia prop tres vegadas lo monument á Colón y poch menos que 'l castell de Montjuich.

Y com per la altura indicada pot un donarse compte de la proporció d' amplada que li correspón, resulta que en son interior hi hauria un gran tubo en lo centre capás pera quatre ascensors, y al voltant d' aquets s' enroscaria una espayosa escala de caragol, conduhint uns y altra als disset pisos de la estatua, en los quals hi hauria teatre, restaurants, cassinos, «skatin-ring», etc., y finalment, en l' últim pis, s' admiraria un panorama quina tela may se podria veure plegada ni trasladada á altre punt.

La estatua apoyaria sa má esquerra sobre l' escut de Catalunya, y en la dreta sostindria una atxa ahont un gegantesch foc d' electricitat, alimentat per mil cavalls de forsa, desparramaria raudals de llum fins un radi de considerable extensió.

La base del monument no ocuparia més que uns 14.000 pams quadrats, lo qual vol dir que la plassa quedaria molt espayosa encara pera jardins, embellits per los geganteschs porxos de ferro, sobre 'ls quals descansaria la colossal matrona. Lo cost total de la obra lo calcula son autor en menos d' un milió de duros, tenint en compte los últims adelantos que sobre construccions de ferro y aplicació de la electricitat acaban d' obtenir-se.

Lo projecte l' ha presentat ja son autor al Ajuntament de Barcelona pera son estudi, y de totas veras desitjariam que 's demostrés sa factibilitat y que s' arribés á realisar, tan pera honra y «prez» de nostre bon amich lo Sr. Escuder, quant porque de portarse á felís terme seria una gloria pera Catalunya en particular y pera la producció espanyola en general.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat pujá á 782.65 pessetas.

TELA HOLANDA LA DOLORES.—La millor recomendació d' aqueixa riquíssima tela es manifestar

que está fabricada per una de las mes acreditadas fábricas de la industria de Barcelona.

PESSA de 20 metres 10 pessetas de venta en Reus' CASA PORTA.

Envío de mostras franch de port á volta de correu

Llansol Inglés.—Casa Porta.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 25 de Janer de 1898

Naiçements

Josepha Anguera Copons, de Domingo y Josepha. —Joan Güell Martí, de Joan y Gertrudis.—Teresa Puig Marcó, de Ignasi y María.

Matrimonis

Joseph Bové Rosich, ab Lucia Figuerola Bové.

Deruncions

María Gomis Anglés, 25 anys, camí de la Selva, 5. —Sebasia Valls Berçoñosa, 74 anys, Sant Francesch, 28.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Joan Crisóstomo.

CULTS RELIGIOSOS

Iglesia de las Religiosas Carmelitas Descalsas. Avuy se comensa la solemne funció de Cuarenta Horas. A las 9 del matí se posará de manifest á S. D. M. y desseguida 's cantarà l' ofici. A las 6 de la tarde hi haurá meditació, Trissagi, Lletanias cantadas y á las 7 se reservará á S. D. M.

Sant de demá.—Sant Juliá.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'95	Filipinas	
Exterior	80'82	Aduanas	97'25
Amortisable	77'12	Cubas 1886	93'62
Fransas	15'65	Cubas 1890	76'75
Norts	21'90	Obs. 6 0/0 Fransa	70'62
Exterior París	60'75	Obs. 3 0/0	37'75

GIROS

París	33'50	Londres	33'66
-------	-------	---------	-------

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

ANUNCIOS PARTICULARS

ALS HERNIATS

(Trencats)

Constituheix una gran equivocació la que sufreixen la majoria dels herniats (TRENCA TS) al creure que qualsevol braguer comprat al etzar lo suficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de molts complicacions funestas.

Per qui correspongui, no 's deuria permetre lo cinisme de certs mercaders d' ofici que ab major descaro 's titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títol que justifiqui sa competencia y no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periodichs la curació radical de dita malaltia, quin mecanisme desconeixen en absolut.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consu'teu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petites, lo remey mes prompte, segur net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoni'mho aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espatillas.

Faixas hipogástricas pera correjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles á Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

EN TARRAGONA: Visita tots los dimars de 10 á 4 de la tarde, carrer Conde de Rius (avans Hospital) número 5, primer, 4.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova)
12'44 t. mercancias, segunda y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona a Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus a Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'37 nit.

De Mora a Reus

4'24 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus a Tarragona

8'30 m. — 9'47 m — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 m.

De Reus a Lleida

8'10 m. — 5'23 t.

De Lleida a Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓN DE CORREOS-REUS

Horas de arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

Biblioteca Regionalista

Libreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2 "
«Costums tipicas», per id.	2 "
«Alcover», monografia, per id.	2 "
«Poemas», per Manel Marinell,	2 "
«Oda a Barcelona», per Jascint Verdaguer,	4 "
«Lo Pi de las tres brancas», per id.	2 "
«L' Aglonya», per Ramon Masferrer,	4 "
«Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents,	4 "
«La Fada», per id.	2 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	16 "
«Araut pel mon», per Santiago Russinyol,	12 "
«Las Crónicas catalanes», per Gabriel Turell,	20 "
«Obrs catalanes», per Joseph Ixart,	8 "
«Poemas», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglésias	8 "
«Montalba», per Bosch de la Trixeria,	12 "
«Quanjo era noy», per A. de Riquer,	20 "

«Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12 "

«Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 "

«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas, 12 "

saven; «Espectres», per Enrich Ibsen, 8 "

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regio- 8 "

nal», a meyt de preu.

«Cansons Catalanas», harmonizadas per Enrich More- 8 "

ra, han sortit: «Sant Ramon», 2 rals.

«Plany», 2 "

«El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 4 "

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.

«Patria y Región», per Salvador Golés, 12 "

«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y 2 "

Plaquer.

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Además están a la venda diferentes obras de celebrats 5 "

iterats catalans, castellans y extranjeros.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparete respiratori tan sols prenentne un al anarsen a dormir y altre a la matirada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80. Preu de la capsa 6 rals.

CURSOS DE IDIOMA FRANCÉS

dirigits per lo professor francés

Mr. Ch. Gougeard

Graduat en la Academia de Paris, individuo matriculat del Consulat general de Fransa, a Barcelona, condecorat a Fransa y a l'extranjer.

Per a ls que s' dedican al COMERS

Se fa un curs de Lengua francesa y de pronunciació correcta y s'apren lo Francés en sis mesos, per medi de son método simplifícat, instructiu, sumament interesant y atalcans de totas las inteligencias.

Per a ls que cursin lo BATXILLERAT

Se donan lliçons particulars preparatorias als exámens del Institut de Reus, contentant en castella las preguntas del primer curs y las del segon curs en francés correcte; seguint párrafo per párrafo l'ordre de sos respectius programas; abdos cursos tractats en un estil concís y apoyats d' exemples escullits. (Aquest curs de segon any s' anomena de «Práctica forçada» per ser parlat y escrit exclusivament en francés.

Per a ls maleixos futurs batxillers que cursan la assignatura del Francés en l' Institut ó en cualsevol Colegi, a títol de EXTERNOS

Se fan las correccions de sas llibretas d' apunts, ab explicacions complementarias, fins lo punt de que s' quedin completament enterats dels objectes tractats perque una gramática sens explicacions es un cos sense ánima.

Horas convencionales.--Preus limitats

Direcció: Arrabal Sant Pere, 1 segon.--Reus.

NOTA.—Als senyors gustosos de seguir un d' aquests tres cursos, s' aconsella comprar avans, per UN RAL en la impremta de Carreras y Vila, arrabal de Jesús 4, lo primer cuadern del curs simplifícat y Gramática francesa per a ls catalans y per Mr. Ch. Gougeard y aizo per a enterarse de son prefaci y formarse una idea de la claretat y concisio del text de sa obra.

Advertencia important: Dils cursos no exigeixen compras de llibres; per seguir lo primer bastera comprar cada mes un cuadern de mon método simplifícat, en casa dels citats impresors; per los cursos preparatorios als exámens del Institut de primer y segon any, basta la adquisició de sos programas correspondents que valen sols CUATRE RALS, en casa de son autor Sr. D. Lluís de Olavarría Lacalle, arrabal de Sant Pere, 15, tercer.